

MINDSZENTI LAP

Előfizetési ár:

Egész évre . . . . . 4 korona
Fél évre . . . . . 2 korona
Negyed évre . . . . . 1 korona

Vegyes tartalmu hetilap. Megjelen minden vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Kossuth Lajos-utca 9. sz., hová a lapot érintő megkeresések intézendők.

Hirdetéseket

és nyílt-téri közleményeket a kiadóhivatal jutányos ár mellett közöl.

Reménysugár.

Szerencsésen átgázoltuk ezt a telet, amely elé komoly aggodalmaktól eltelten néztünk. A gyöngye, sok helyütt rossz termés, mely a mi vidékünket is nagy inséggel fenyegette a télre, nem tudta a súlyos válságot előidézni, amelytől tartottunk, a télen nem halt senki éhen Magyarországon, éhtifusz sem pusztított, ha nem is jólétben, de szükösen átgázolta a legszegényebb sorsu nép a szigorú telet.

S most itt a tavaszutó már, gyönyörűen mosolyognak ránk aranyos napfényben zöldelő vetések s adják tudtára mindeneknek, hogy a jövő tél jobb lesz, mint az elmúlt volt. Ezt a hitet a jótékony természetnek már megnyilatkozott áldásából merítjük, bőséges országos esőket adott a május s hacsak még a június meg nem rontja reményeinket, nem lesz panasz az idei aratás ellen. A kedvezőtlen esztendő egy kedvező követi s ez helyreállíthatja az egyensúlyt sok százezer honpolgár házi költségvetésében.

S a szép, termékenyítő tavasz nyomán derűs gondolatok támadnak minden igaz honfi lelkében. A jó termés, mely tízmilliókat jelent az országnak és százakat a gazdának, a legszebb reményekkel tölthet el mindenkit, mert hiszen mi mindnyájan, iparosok és kereskedők s írási munkával foglalkozók közvetve éppen úgy érezzük a kedvező

vagy kedvezőtlen termés hatását, mint a földműves, gazda vagy földbirtokos. A jó termés Magyarországon általános gazdasági fölüendülést jelent, különösen a jelenlegi, elég megfelelő buzaárak mellett.

Nincs az a rossz, aminek ne lenne valami jó oldala. Ime az állapot kétségtelenül felette kedvezőtlen hatással volt és van közállapotára, de felette előnyös volt a kisgazdára, középbirtokosokra, akinek a tavalyi kedvezőtlen termés után nem szállították le az adóját, fizetnie kellett volna a földgyöngye jövedelméből az aránytalanul nagy adót — ha ex-lex nem lett volna.

A törvényen kívüli állapot azonban levette egyelőre a gazdák vállairól az állami adók s néhány illeték terhét s az új aratásig ez a teher nem is fogja őket nyomni. S mire megszűnik az ex-lex és ismét jöhet a végrehajtó, már a gazda kezében lesz a gabonájáért kapott pénz s eleget tehet állampolgári kötelességének. Ha azonban ex-lex nem lett volna, de sok apró parasztház előtt ütötték volna meg a dobot!

Hogy a földbirtokos és gazdaosztály első sorban mily nagy mértékben élt a nem adózás kedvezményével, azt mi sem bizonyítja jobban, mint a vármegye legutóbbi közigazgatási bizottsági ülésén tett jelentései a pénzügyigazgatóságoknak, melyek szerint 60—80

percenttel kevesebb adópénzek folytak be az idén, mint a megfelelő tavaszi hónapokban. Ez egyrészt megindokolja azt, hogy az állam s az állam által segélyezett közmunkák, melyeket az év első hónapjaira helyeztek kilátásba, elmaradtak; másrészt azonban azt bizonyítja, hogy milyen nagyon szegény ez a mi népünk. Egy kedvezőtlen termés annyira megingatja vagyoni állapotát, hogy kénytelen-kelletlen nem akar eleget tenni fizetési kötelezettségének, mert ellenkező esetben inségbe jutna. Mert ne higgye senki, hogy gazdáink nem fizették volna be az adókat, ha lett volna hozzávaló pénzüik. Jól tudja mindenki, hogy előbb-utóbb vége lesz az ex-lexnek s akkor akarva, nem akarva meg kell fizetni minden adótartozást. Tehát ha lett volna hozzávaló pénze, bizonyára lerázta volna nyakáról az ex-lex kedvezménye dacára is az adózási kötelezettséget.

S ha már adóról beszélünk, lehetetlen fel nem emelni panaszos szavunkat amiatt, hogy az illetékes tényezők, akik az adóreformot, a fokozatos adót megigérték, a fülük dobját sem mozdítják. Ha van kérdés, melynek megoldása a nép szociális helyzetén javítana, úgy bizonyára az adókérdés az. Sehol a világon nem nyomja aránylag olyan nagy adóösszeg a nép vállát, mint nálunk, ahol nemcsak az adóivetési rendszer embertelen, de ahogy a rendszer egyes megyékben,

TARCA.

Lina naplója.

Írta: Alpári Lajos.

Nem tudom miért, de nagyon szeretem az őszt. Órákig elnézem a haldokló természetet. . . Ma is szokásomhoz híven kísértáltam az erdőbe. Minden, minden a mulandóságot hirdeti. A tölgyek koronája már nem zöld, hanem valami sajtósárga vegyüléke a pirosnak és sárgának. . . Nekem tetszik ez a szín. Őszi ruhám is ilyen színű lesz. . .

Lábam alatt minden lépésnél megzördül a száraz haraszt és az őszi szellő messze messze kergéti a lehulló faleveleket. Ez a száraz levél csoport itt a Topoly tövében a kedves, kis ibolya utolsó változata. Vajjon tépek-e még róla virágot? Csak a jó Isten tudja.

Mily kopaszok ezek a cserjék! Ha egy kis szél kerekedik, hogy zörögnek az árva gallyak. Te bohó kis madár, miért nem mentél te is a szebb hazába? Szegény, olyan vidáman dalol, oly fürgén szökdél, mintha tavasz volna. Vigyázz madárka, a napsugár megcsal: már nagyon bágyadt. Társaid visszajöveteléig rózsát már nem fakaszt.

Igaz, itt van régi ismerősöm, kedvencem: a vadrózsabokor. Még van egy-két kései,

fonnyadt virága, néhány zöldelő levele. Majd ha ez is lehull, ő is meghal. . . Én úgy szeretnék vele mulni el. Ott a siron tul oly szép lehet az élet. . .

A repkény csak úgy élhet, ha van támasza, melyet átölthet örökzöld leveleivel. Repkény a nő. Támaszt keres, és a legtöbb talál is. Én is találtam, ámbar nem kerestem, de az én fám magassabb, semhogy a hitvány repkény felbírná érni.

Ma ismét láttam őt. Ugy hiszem, hogy ő is szelheti az őszi időt; különben miért sétálna a kopár mezőn, az elhervadt mezei virágok között?

Ott állt a patak partján. Elmerengve nézett a csacsogó hullámok közé, oly érdekléssel figyelt minden loccsanásra, mintha értene a fodros habok suttogását. . . Bizonyára ebben is a mindenható végtelen bölcsességét csodálta. Pillanatra ismét erőt vett rajtam a vágy, hogy megszólítsam. Beszélni akartam azzal, akié szívem minden dobbanása.

Megtántorodtam, de csak pillanatra. A másik percben már kijózanodtam. Nagyon, nagyon magas az a fa, hiába erőlködnek a repkény hozzá emelkedni.

Létértem a mellékutra.

Oh, kitudná leírni a gondolatokat, azokat a kinábrándokat, melyek egész hazáig kísérrőim voltak! . . .

Ma van halottak napja. . . Maga a természet is gyászol: szürke fátyollal takarta be a vidéket. A nehéz ködön aligtud átszűrődni

a nap fáradt sugara. A földszitett sirhantok mellett annyian imádkoznak. Szerettem volna magam is cinni, imádkozni.

Valóban nagy próbára tett engem az Ur. Ismét vele kellett találkoznom. Egy elhagyott sir szélén térdelt. Valami elfeledett, szegény ember nyugszik alatt. A kis fakeresztiek már csak roncsai fekszenek a sírdombon. Akiért senki sem imádkozik, aki emlékének senki sem szentel egy könnyet, azt kerési fel.

Mily nemes lélek! És én ezt a férfút akarom felérni? Nem, nem vagyok rá méltó. És mégis szeretem. Forróbban szeretem, mint atyámat, barátóimat. Minden gondolatom, minden érzéseim az övé.

Reszkette kerültem ki az imádkozótól: de ő felkelt és szemközt jött velem. . . E percben azt hittem, hogy réám szakad a mennybolt minden csillagával. Közel voltam az elájuláshoz. . .

Ő észrevette megrettenésemet és szelid hangon vigasztalni kezdett, hogy jó az Isten, ha ránk mérte a bánatot, bizonyára meg is vigasztal. . . Azt hitte, hogy valami fájó visszaemlékezés borult a szívemre. . . Én nem tudtam felelni, egész testemben dideregtem. És csak zokogás volt a válaszom.

Nem háborgatom fájdalomban — szólott ismét ugyanazon szelid hangon és szomoruan ment tovább a sirok között.

Csak midőn nemes alakja egészen eltűnt szemem elől, csak akkor tértem magamhoz kábultságomból, csak akkor tettem magamnak szemrehányásokat gyengeségemért. . .

sőt községekben változik, igazságtalan és ostoba is.

És mi lesz a létminimum adómentességével, melyet szintén megígérték? Igaz, hogy a jelenlegi helyzet éppen nem alkalmas az adóreform kérdésének megoldására, de annyit legalább elvárhatna ez az ország, hogy a reformot előkészítsék, az előmunkálatokat elvégezzék, szóval a dologgal komolyan foglalkozzanak. Mert amíg a jelenlegi adórendszer jármát nyögi a magyar föld: addig az általános jólétnek még az előfeltétele is ki van zárva ebből az országból . . .

Verőfényes nyári napsugár pazarul hinti termékenyítő melegét a magyar földre. Reménységgel eltelve nézünk a legközelebbi jövő elébe, dacára a jelenlegi komoly helyzetnek, bizunk a Gondviselésben és a magyar nép őserében.

Ujdonságok.

— Egyházi határkérdés. A környékbeli, főleg őgróf Pallavicini patronátusa alá tartozó plebániák határai körül vitás kérdések merültek föl az utóbbi időben. Ezek elosztása, valamint a tömörkényi és algyői lelkeszségek tervbe vett önállósítása érdekében folyó hó 17-én népes gyűlés volt a mindszenti plebánián, melyen a helybeli plébánoson kívül részt vettek: dr. Ulár István prelátus, szentesi esperes-plébános, mint a gyűlés elnöke, Novák József uradalmi inspektor a patronátus képviselőjében, továbbá Csapó János sándorfalvai esperes-plébános, Varga Mihály tb. pápai káplán, csanyteleki plébános és Simonffy Gentilis tömörkényi lelkész. Hosszas és beható eszmecsere után a vitás kérdések elintézését nyertek, mire a megjelent előkelő vendégek Kádár Szilveszter plébános vendégszerető asztalához ültek barátságos ebédre, mely alatt lelkes felköszöntőkben ünnepelték a község érdemes plébánosát, aki éppen e napon mult egy éve foglalta el diszes és jól megérdemelt állását. Az évfor-

Még most is hallom azt a lány suhogást, amit találja okozott . . . Azt mondják, hogy a talár alatt is dobog a szív . . . Hátha lehetséges . . . De félre ti kisértetek.

Ezután erős leszek. Kiirtok mindent szivemből, ami reá emlékeztet . . . De nem lehet, nem lehet.

A temetői találkozás megrázta minden idegemet. Azóta mindig rosszul vagyok. Pedig annak már féltve . . . Mindig fázom. Fejem pedig majd szét szakad a hőségtől. Beteg vagyok, nagyon beteg . . .

Mindenki biztat, mindenki reményt csepegtet szivembe, hogy a szép május új életet ad. Hiába biztattok! Már érzem a halál hideg kezét, amint a tavaszi virágok között felém nyújtja, de én nem félek tőle.

Végső kívánataimat is leírtam. Talán már holnap késő lett volna. Valami sajátságos fény dereng körülöttem; még ezek a fekete betűk is rózsaszínben usznak. A kezem reszket; nem bírok tovább írni; pedig még nem vagyok egészen készen . . . Óhajtom, hogy ő temessen el . . . S midőn már e meggyötört test a sír mélyén pihen, akkor, akkor adják át neki e naplót.

*

Eddig tartott a napló, melynek mint egy befejezése megy végbe a büszke Kincs Andor földbirtokos ősi kastélyában.

A természet ismét felébredt álmából, a vándor dalnok újra zeng a berekben, megint

duló alkalmából mi is őszinte szívből kívánjuk, hogy még számos éven át működhessék szerető hivei és az egész község javára!

— Személyi hir. Dr. Pity Sándor, közvégi orvos három heti szabadságidejéről tegnapelőtt visszaérkezett s hivatalos és magánműködését megkezdte.

— Esküvő. Győző Dezső, előnyösen ismert fővárosi ügyvéd, jeles földink, június hó 6-án lép házasságra Róth Iluskával Trencsén-Teplicen.

— Önkéntes tűzoltóságunk szervezése hosszú vajadások után, végre kedvező fordulatot vett, amennyiben — értesülésünk szerint — a parancsnokság a napokban teljesen szervezkedett s a legközelebb tartandó közgyűlésen a megalakulásnak összes kérdései megoldást nyernek. Melegen üdvözljük a munkába lépő egyesületet s összetartást és kitartást kívánunk emberbaráti fáradozásaihoz.

— Az új anyakönyvek életbeléptetésének elhalasztása. A közigazgatás egyszerűsítése tudvalevőleg az anyakönyvvezetőket is közelről érdeklí, amennyiben az eddigi jegyzőkönyv szerint vezetett anyakönyvek helyett egyszerű bejegyzések életbeléptetését tervezték. Az új kezelés ez év július havában lépett volna életbe a belügyminiszternek kiadott körrendelete szerint, tekintettel a kormányválság megoldatlan voltára, az új tervezet életbeléptetése egyelőre elmarad. Így valószínű, hogy csak az ősszel lép életbe az 1904. évi XXXVI. t.-cikk.

— A harmadik ártézi kut. Pár hét előtt fogtak csak hozzá a furás munkájához s immár negyednapja önti kellemes, édes vizét a község háza közelében, a mindszenti harmadik ártézi kut, mely 247 és fél méternyi mélységből valóságos Tisza-vizet bugyogtat számunkra. Kilátásunk van rá, hogy az új kut vize pár nap alatt kristálytisztá lesz s percnként 80 liternyi bőséggel ömlik a medence négy csapján keresztül. Ha figyelembe vesszük, hogy az új kut 2200 koronát tevő furási költségével milyen óriási szolgálatot tettünk a közegészségügynek, önkéntelenül is fölvetődik a kérdés, hogy miért kellett oly sokáig várni erre a közkutra? Node jobb későn, mint sohase! A jelek, hála istennek, oda mutatnak, hogy a község irányadó emberei igyekeznek haladói a korral s máris

ellepték az erdőt a vadvirágok ezrei; de Lina már nem gyönyörködhetik a vadrózsában, nem merenghet a csalógány dalán, ő már halott. Ott fekszik a sötét ravatalon, mint egy angyal, nyugodtan, boldogan.

Kedvenc virágai feje fölé hajolnak, mintha sugni akarnának neki valamit. Hiába susogtok, ő már nem érti többé!

Oly sokan állják körül az érckoporsót, oly sokan siratják meg a letört virágot.

Az apja nem sir . . . Végtelen fájdalomnak nem szerezhet könnyebbülést a könny. Büszkesége, féltett kincse, egyetlen leánya költözik édes anyja mellé, a cipruslombok alá . . .

Eltemették. Az ifju káplán imái elhangzottak, az ősi sirbolt vasajtói csikorogva zárultak be . . . s a nemes szív, mely feledhetetlen marad annyi lelki gyötrelém között, ott maradt az ősök társaságában . . .

És temetés után a megtört atya teljesíti a drága halott utolsó kívánságát s vérző szívvel adja át a jámbor papnak a szomorú naplót.

Oly nehéz és mégis oly édes azt végig olvasnia. S amikor a végére ér, leborul a megfeszített Isten előtt s aztán könnyben uszó szemekkel, de férfias vonásokkal írja a reszkető végső sorok alá az égbe röppentő választ: „Tul a síron viszontlátjuk egymást!”

hallunk hangokat arra nézve, hogy egy negyedik ártézi kuttal hasznára lehetnének az állattenyésztésnek is, mert a közlegelőn valóságos műretet tudnánk teremteni s az uralkodó nagy szárazságok nem okoznának örökös főfájást az állandó takarmányhiány miatt. Ez az eszme annyira életrevaló, hogy rövid időn belőli megvalósulását teljes bizonyosságnak tekintjük.

— Lopások. Kohn Adolfnének nagyon szép szénája van a rakodóban. Veres Pál mindszeuti fuvarosnak is a szemébe tűnt a dus takarmány s úgy gondolta, hogy nem követ el főbenjáró bűnt, ha azt egy kissé megdézsmálja. Holdvilágos este hozzá is fogott az eltulajdonító művelethez, de nagyon ügyetlen tolvaj lehet, mert alig tett néhány lépést, máris lefülelték. — Dombi János 18 éves kocsis is meglapta a gazdáját: Schwáb Dávid bőrkereskedőt. Mindössze két ürübört emelt el Tóth Gábor (apja Pál) cimborájával egyetemben s azt aztán átadták Sebők Mihálynak, értékesítés végett. Ugy állapodtak meg, hogy Sebők, ha az ürüböröket jó áron el tudja adni, egy korona honoráriumban részesül. Az eladás azonban nem sikerült, de a turpisság kiderült és most mindhárman várják büntetésüket.

— Állatbetegségek. Nagymágocson a sertésvész, Szegvár községben pedig a ragadós száj- és körömfájás járványosan föllepott.

— Rosszak a lányok. Eddig csak a legények korcsmai virtusságáról voltunk híradással, de ugylátszik jövőben már, állandó rovatot kell nyitnunk a lányok csatározásainak is. Valóban elszomorító tény, hogy községünkben a köznép táborában mivé fajulnak az erkölcsök. Korom Mari és Szobácsi Mari mindszenti hajadonok is megmutatták, hogy mily éles ellentétben állanak a hajdan büszke női erénnyel. Fenti hajadonok ugyanis a mult vasárnap beállítottak Herczeg István vendéglőjébe, hogy az ott tartandó bálon kimulassák magukat. Még jóformán el se kezdődött a vigasság, valami fölött a két hajadon összeveszett és kegyetlenül megtépázták egymás haját; majd pofonokat váltottak egymással, de oly sűrű egymásutánban, hogy se szeri, se száma nem volt a hatalmas nyakleveseknek. Ezt a parázs háborusdít a legfajtalannabb káromlások közt követték el. Mint halljuk, az egyik bicskával támadott ellenfelére. A rendőrség azonban szétválasztotta a megtépett haju és ruhájú leányokat, akik most bizonyára azon törik az eszüket, hogy miképpen fejezzék be a félbeszakított háborusdít.

— Urias társalgás. Multság alkalmával így szólítja meg a csizmadia legény imádottját:

— Nem parancsol uraságod ebből a fajú sörből? Pompás maszatja van!

— Köszön, mi völgyek csak kávéval élünk.

— Kelyner, hozzon hát ide egy kefetét.

— Riasztó hir vidékünk gazdasági helyzetéről. A szegedi laptársaink révén szemlátomást Mindszentről szárnyra bocsátva, egy riasztó hir járta be a fővárosi lapokat is, mely szerint Mindszenten és Szentesen, fel a Tisza mentén egészen Szolnokig az idén kevés buzatáblában fogna csak a kasza megpendülni azért, mert — mint ez a hir mondja — a hosszú aszály és a téli nedveség hiánya csirájában megölte a kenyérhozó vetést, minek folytán az elkeseredett gazdák ki is vágják az elpusztult búzát és az így lekaszált területeket kukoricával ültették be. A hirtorrás alaposságára és a hiradó gazdasági ismereteire világot vet az a tovább

passzusa a hiradásnak, mely szerint szerencse még, hogy a kukorica jól kitelelt és így, ha kedvező lesz az időjárás legalább ebből sikeres termés várható. Jó szerencse, hogy az így elvetett kukorica sem jól, sem rosszul nem telet ki, azon egyszerű okból, mert nem adatott neki alkalom a barázdában kitelelni. És természetesen, még nagyobb szerencse, hogy az egész nagy gazdasági veszedelem csak a hiradó fantáziájában van meg, mert egyébként, — az április végén és május elején volt szárazságot meg is selytették a vetések, — arról, hogy Mindszenttől Szolnokig a buza vetéseket kivágták volna az aszály miatt, szó sincsen; sőt ha továbbra is lesznek esőzések, mint ahogy egy hét óta tényleg vannak, akkor ha nem is fényes de még mindig tűrhető buzaaratásra számíthatnak joggal a gazdák. Hogy ilyen abszurd riasztó hírek képtelen terjesztésében és ezzel egy nagy gabonatermő vidék helyzetének kétségbeesztő festésében kinek mi gyönyörűsége, vagy haszna lehet: véges emberi elme ezt meg nem érti.

— **Az utadókezelés reformja.** Az utadó kezelésének egyszerűsítése céljából a kereskedelmi miniszter, a pénzügy miniszterrel egyetértőleg, több rendbeli újítást rendelt el. E reformok közt a leglényegesebb az, hogy azok, akik egyenes adóban 200 koronát fizetnek, közvetlen fizetőknek tekintetnek az utadójukra vonatkozólag is és utadójukat ezután nem a községi adófizetőknél fizetik, hanem közvetlenül az állami adóhivataloknál. Az erre vonatkozó miniszteri rendelet már leérkezett vármegyénk törvényhatóságához is.

— **Gyermekbetegségek a megyében.** A gyermekvilág rémei, a mindenféle járványos betegségek ez évben ismét fenyegető mértékben kezdenek megyszerte mutatkozni, hol itt, hol ott kényszerítve a fölöttes hatóságot, egyik-másik iskola időleges bezárásának elrendelésére, ugyanarra, hogy most már hivatalos felhívást menesztnek az iskolafentartó hatóságokhoz, hogy az évszázó vizsákat mielőbb tartassák meg. Különösen nagymértékben lépett fel a kanyaró és a hörghurut Mindszentben, ahol tömegesen a megbetegülési esetek, melyek következtében az alsóbb iskolákban a vizsgákat is sürgősen meg kellett tartani. A többi osztályokban három hétre szüntették be az előadásokat és legerélyesebb óvintézkedéseket léptettek életbe és Dorozsmán, ahol a kanyaró miatt a kiseddóvót és a nyári gyermekmenedékhelyet kellett két hétre bezárni. De Szentesen is nagy mértékben grasszál a kanyaró és a vármegye többi községében is.

— **A házalók ellen.** A kereskedelemügyi miniszter több konkrét esetben hozott határozatában kimondotta, hogy iparigazolványokat, illetve ipar engedélyeket ki kell adni olyan esetekben is, amikor az ipart nem állandó helyen, (műhelyben, üzleti helyiségekben stb.) hanem közterületeken, esetleg járva-keelve kívánják is gyakorolni s az iparüzésnek ez a módja csak annyiban tiltható el, illetőleg korlátozható, amennyiben a nyílt helyeken kiválasztott elárúsítási hely rendészeti vagy más szempontból kifogás alá esik. Kimondotta továbbá a kereskedelemügyi miniszter azt is, hogy a közterületeken árusító a netán szükséges rendőrhatalósági engedélyt is megszerezni köteles.

— **Megbüntetett kuruzsló.** Egy sövényházi öreg asszony kuruzslás miatt került a szegedi büntető járásbíróhoz. A vádlott Apró Balázné, akit nemcsak hazájában, de Mindszentben is úgy ismernek, mint aki mindenféle betegség gyógyítására vállalkozik. A múlt hónapban több asszonyt „kezelt“ különféle gyógyfűvek, sós, meg ecetes fürdőkkel sikerült is őket kikurálni. A csendőrség azonban tudomást szerzett erről a nagyszabású

gyógykezelésről és följelentette a járásbírósnál, amely csütörtökön foglalkozott a pörrel. A „nőgyógyász“ nem tagadta machinációját s a bíróság 20 koronára ítélte kuruzsolás miatt.

— **Százöt éves szabadsághős.** A szabadságharc legöregebb tanuja Bosán községben. Veres Mártonnak hívják, negyvennyolcas honvéd volt. Tegnap ünnepelte születésének százötödik évfordulóját. Veres a szabadságharc idején állandóan Kiss Ernő oldalánál küzdött és ő volt az, aki lehetővé tette, hogy a vértanu vezér holtteste illő végtiszteletben részesüljön.

— **Magyar Regényírók.** Második, öt kötetes sorozata jelent meg a napokban annak a nagyszabású gyűjteménynek, amelyet Magyar Regényírók címmel tavaly karácsony előtt indított meg a Franklin-Társulat. Hatvan díszes, egyöntetű kötetben, magyar művészek illusztrációival, egybefoglalni a magyar regényirodalom száz éves pályafutása alatt felhalmozódott legértékesebb kincseket: ez a gondolata a nagy vállalkozásnak s ezt a gondolatot Mikszáth Kálmán adta a kiadóintézetnek, aki vállalkozott a gyűjtemény szerkesztésére is, és bevezető tanulmányt ír minden regény elé, a munka szerzőjéről. E bevezető tanulmányok, melyekben a legnagyobb élő magyar regényíró mondja el a véleményét ugy elődei-ről és jeles kortársairól, értékes monografiája egyben a magyar regényirodalom történetének s nagy mértékben növelik az egész vállalkozás irodalomtörténeti jelentőségét. A hatvan kötetes gyűjtemény lélekenként jelenik meg, öt kötetes sorozatokban. Az első sorozatot, amely négy nagy regényt közölt (Kemény Zsigmond: Rajongók, Csiki Gergely: Az Atlasz-család, Vadnai Károly: A kis tündér, és Pálffy Albert: Eszti ke kisasszony profeszora), nagy szeretettel és érdeklődéssel fogadta a magyar közönség. A most megjelent második sorozat joggal tarthat számot még fokozottabb érdeklődésre: Baró Jósika Miklós. A csehek Magyarországon című hatalmas történeti regénye az új sorozat két kötetét foglalja le. Kinnach László nemes illusztrációi díszítik ezt a két kötetet. Tolnai Lajos: Báróné ténssasszony című regénye az új sorozat harmadik köteté. A Bach-korszak gyászmagyarjainak ez a keserű megbélyegzése egyik legjellemzőbb alkotása a pár évvel ezelőtt elhunyt nagyszabású írónak, akit méltán ér a legnagyobb elismerés koszorúja. Regényét Kriesch Aladár illusztrálta nagy művészettel. Méltó emléket emel az új sorozat irodalmunk egyik ifjabb elhunyt nagy tehetségű alakjának, Just Zsigmondnak, aki két szép regényét közli egy kötetben: A pénz legendáját és a Gányó Julcsit. Mind a két regény régen kifogyott a könyvpiacon. Tuli Ödön kiváló festőművésztünk illusztrálta a kötetet. Az új sorozat ötödik köteté Herceg Ferenc legértékesebb alkotását, a Pogányok című történeti regényt közli, Pataky László szép illusztrációival. Mikszáth Kálmán négy magvas tanulmánya gazdagítja a sorozatot s az írók arcképeit R. Hirsch Nelli rajzolta meg. A sorozat kiállítása méltó a kiadó intézethez. Finom, famentes papiros, tiszta, szép nyomás, egész oldalas képmellékletek, díszes bekötési tábla. A hatvan kötetes gyűjtemény ára díszes kötésben 300 korona. Megrendelhet csekély havi részletfizetésre.

— **Uj napilap a fővárosban.** Május 16-án, kedden indult meg „A Polgár“ politikai napilap. Főszerkesztő: Dr. Vázsonyi Vilmos, országgyűlési képviselő, aki publicisztikai munkásságát kizárólag e lapnak fogja szentelni. Az egyenlő jogon, az általános kulturán és a gazdasági igazságon felépült magyar népállam, a polgári Magyarország: az ideál, melyet „A Polgár“ szolgálni akar. Gyarapítani a lehangyolott polgári önértéket, terjeszteni a népjog tisztelét, kitépni a reakció minden fajtájának gyökerét, támogatni a politikai és gazdasági felszabadulásra törekvő rétegeket, küzdeni az osztályállam maradványai ellen: ez a „Polgár“ politikai hitvallása. Fegyvere az alku nem ismerő radikális igazság, melyet a közélet és a társadalom minden terén érvényesíteni kíván. De a radikalizmust soha sem fogja keresni a hang durvaságában, mindig csupán a meggyőződés erejében. E cél elérésében, a lap főszerkesztőjét, Dr. Vázsonyi Vilmost, a publicisztika és szépirodalom legelőkelőbb munkásai támogatják. A „Polgár“ rendes munkatársai: Ifjabb Ábrányi Kornél (vezércikk és tárca), djr. Acé Endre, Adorján Andor, Barabás Ferenc (vasuti ügyek), dr. Báltaszéki Lajos, dr. Benedek János (vezércikk és tárca), dr. Besnyő Béla, dr. Bródy Ernő, Bródy Sándor (vezércikk és tárca), Gholnoky Viktor, Csérgő Hugó (felelős szerkesztő), Greiner Jenő, dr. Kreutzer Lipót, Krudy Gyula (tárca), Lux Terka (tárca), dr. Molnár Jenő, Nagy Endre, dr. Oláh Gyula, dr. Rác Dezső, Serény Aladár, Szász Zoltán (tárca), Székula Jenő, dr. Szirmai Albert, Turtsányi Pál (vasuti ügyek), dr. Vázsonyi Vilmos (főszerkesztő), „A Polgár“-ban szabad szellemű, teljesen független, demokratikus irányú, irodalmi színvonalon álló, napilapított kap az olvasó. A „Polgár“ teljes tájékoztatást ad a politika, az irodalom, a művészet, a gazdasági élet és a társadalom minden mozzanatáról és legelőkelőbb ilyen terjedelmű napilap, mert „A Polgár“ egyes száma a fővárosban és vidéken 2 krajcár (négy fillér). Előfizetési árai pedig a következők: egész évre 16 korona, fél évre 8 korona, negyedévre 4 korona, egy hónapra 1 korona 40 fillér. „A Polgár“ megjelenik mindennap reggel, ünnep és vasárnap után is. Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös utca 37.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
OLOSKAI HORVÁTH ANTAL

KISS

szerencséje

NAGY!

Ki eddig még soha szerencsekísérletet nem tett az osztálysorsjátékban, vegyen egy szerencsesorsjegyet KISS bankházában, mert

KISS szerencséje NAGY!

Kinek még eddig az osztálysorsjátékban eredménye nem volt, tegyen kísérletet KISS bankházában, mert

KISS szerencséje NAGY!

Több ezer fél nyert a lefolyt sorsjátékokban nagyobb nyereményeket KISS bankházában.

Az eddigi huzásoknál szerencsénk volt már

Háromszor a jutalmat

600.000 kor. 1,800,000

és egy nagy nyereményt

400.000 koronát 400.000

Összesen 2,200.000

4 sorsjegyre koronát t. vevőinknek kifizetni.

Minden egyes huzás után közzétesszük a legnagyobb budapesti hírlapokban a nálunk nyert sorsjegyek jegyzékét, úgy, hogy mindenki meggyőződhetik, miszerint t. vevőinknek különösen kedvez a szerencse.

Kihuzott nyeremények azonnal kifizettettek!

Kisérlelje meg szerencséjét KISS bankházában, mert

KISS szerencséje NAGY!

A XVI. sorsjáték I-ső osztályának huzása folyó évi május hó

25 és 26-án lesz.

Az I. osztályu sorsjegyek árai:

Egy nyolcad 1 K 50 f

Egy negyed 3 K — f

Egy fél . . . 6 K — f

Egy egész . 12 K — f

Kiss Károly és Társa

a magyar kir. szab. osztálysorsjáték főelárúsító-helye

Budapest, VII., Erzsébet-körút 19. sz.

KISS-féle sorsjegyek kaphatók

Büchler Gábornál, Mindszentben.

A körös-tisza-marosi ármentesítő és belvizeszabályozó társulat bábocka-mindszenti szakasz igazgatósága.

414—1905. sz.

Hirdetmény.

A körös-tisza-marosi ármentesítő és belvizeszabályozó társulat bábocka-mindszenti szakaszának védgátjain a lucerna-kaszálóknak és egyéb fütermésnek ez évi november 1-ig terjedő használata — a magtermelés és legeltetés kizárásával — 100 vagy 200 méteres szakaszokban nyilvános árverés útján azonnali készpénzfizetés mellett a helyszínen a legtöbbet ígérőknek a folyó évi május hó 22, 23 és 24-ik napjain bizottságilag haszonbérbe fog adatni.

Az eladás sorrendje a következő:

1) Május 22-én, hétfőn reggel 8 órakor a bábockai alvó gátrész a papgáti őrház feletti elágazástól kezdve a bábockai felső határig, azután a mostani védvonal az új bábockai gát felső végpontjától kezdve a jaksori őrházig; délután a jaksori őrházról a teési magas partig.

2) Május 23-án, kedden reggel 9 órakor a Szegfü-csárdánál kezdve a Kurcatoroki őrházig, délután a Kurcatoroki őrházról az osztorai őrházig.

3) Május 24-én, szerdán reggel fél 9 órakor az osztorai őrházról kezdve a sulymostói őrház feletti 36 kilométerig, délután pedig a Kucori csárdától a teési magas partig.

Megjegyeztetik, hogy az osztorai őrházról fölfelé Zalotáig terjedő rész fütermése csak egyszeri kaszálásra adatik ki.

Szentes, 1905. május hó 11-én.

Schneider József,
h. igazgató, szak. mérnök.

Üzlet-áthelyezés.

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy **CZIPÉSZ-ÜZLETEMET** özv. **Marton Mihályné** házából a **Bartha Julián-féle** házba helyeztem át. Becses pártfogást kér **KOROM LAJOS**, cipész.

Legszebb Képeslapok

HORVÁTH ANTAL

papirkereskedésében kaphatók

Bokor és Izsó

órás és ékszerész

Szeged, Kelemen-utca 7-ik szám.

a Lengyel-palota átellenében.

— Ajánl —

mindenféle divatos ékszert, menyasszonyi nászajándéknak alkalmas dísz tárgyakat, továbbá valódi svájci és hazai gyártmányu zsebórákat. — Nagy választék fal-, inga-, irodai és ébresztő-órákban, valamint ékszerekben. — Régi aranyat veszek vagy becserélek a legmagasabb árban új, divatos tárgyakért. — Vidéki megrendelések különös gonddal és figyelemmel gyorsan és lelkiismeretesen eszközöltetnek. Nem tetsző tárgyak a legnagyobb készséggel kicseréltetnek.

A reklám!

Állandó, észszerű és ügyes reklámozás minden gyári, kereskedelmi, ipari vállalatnak, üzletnek a lelke, rugója, az éltető eleme.

Hogyan, hol és mikor hirdethető a legsikeresebben, legjobban és legolcsóbban, megtudható az

Általános Tudósító

hirdetési osztályánál

laptulajdonos **LEÓPOLD GYULA** szerkesztő

Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.

ahol kiváló szakértelemmel, odaadó lelkiismeretességgel, pontossággal és olcsón eszközölnék hirdetéseket és reklámokat az összes budapesti, vidéki és külföldi lapokban és naptárakban.

Költségvetések és tervezetek ingyen!

Horváth Antal könyvnyomtató műintézetéből, 1905.

Magyar Regényírók

A legértékesebb magyar regények egyöntetű képes kiadása hatvan kötetben.

Szerkeszti:

MIKSZÁTH KÁLMÁN

aki a nagy vállalat eszméjét kidolgozta és a kötetek elé megírja az írók jellemrajzát.

A nagy magyar elbeszélő méltatja a magyar elbeszélő irodalom jeleseit.

A bevezetések sorozata együtt a magyar regényirodalom kész története.

A gyűjtemény 34 író 54 munkáját, — a magyar irodalom ötvennégy kiváló alkotását, — öleli fel.

Az írók névsora:

Baksay Sándor	Fáy András	B. Kemény Zsigmond	Toldy István
Beniczkyne Bajza Lenke	Gaal József	Kuthy Lajos	Tolnai Lajos
Beöthy László	Gárdonyi Géza	Mikszáth Kálmán	Vadnai Károly
Beöthy Zsolt	Cyulai Pál	Nagy Ignác	Vas Gereben
Bródy Sándor	Herczeg Ferenc	Pálffy Albert	Versegly Ferenc
Csiky Gergely	Iványi Ödön	B. Podmaniczky Frigyes	Werner Gyula
Degré Alajos	Jókai Mór	Pulszky Fereuc	Wohl Stefanie
Dóczi Lajos	B. Jósika Miklós	Rákosi Jenő	
B. Eötvös József	Justh Zsigmond	Rákosi Viktor	

Minden kötet egy-egy kiváló magyar festőművész illusztrációival.

Mindössze ezer illusztráció külön diszes műmellékletek formájában.

Tiszta, szép metszésű, könnyen olvasható betűk. Finom, famentes papiros.

Diszkrét izlésű, diszes bekötési tábla.

Most jelent meg a második sorozat. Tartalma

Báró Jósika Miklós: A csehek Magyarországon.
Illusztrálta: Kimmach László.
Tolnai Lajos: Báróné ténsasszony.
Illusztrálta: Kriesch Aladár.
Justh Zsigmond: A pénz legendája. — Gányó Julcsa.
Illusztrálta: Tull Ödön.
Herczeg Ferenc: Pogányok.
Illusztrálta: Pataki László.

A tavaly megjelent első sorozat tartalma:

Csiky Gergely: Az atlasz család.
Illusztrálta: Neográdi Antal.
B. Kemény Zsigmond: A rajongók. Két kötet.
Illusztrálta: R. Hirsch Nelli.
Pálffy Albert: Esztike kisasszony professzora.
Illusztrálta: Márk Lajos.
Vadnai Károly: A kis tündér.
Illusztrálta: Nagy Sándor.

A „Magyar Regényírók“ minden művelt magyar uri család örökbecsű könyvtára. A hatvan kötet félevenként öt kötetes sorozatokban jelenik meg. A második öt kötet most hagyta el a sajtót. A hatvan kötet ára előkelő kötésben 300 korona. Törleszhető havi négy koronás részletekben is. Megrendelhető bármely könyvkereskedés útján. — Részletes prospektust kívánatra készséggel küld a kiadó intézet

Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.

Benzinmotorok, gőzcséplőkészletek, aratógépek és egyéb mezőgazdasági gépek

legújabb szerkezetben és a legjobb kivitelben kaphatók

A MAGYAR KIR. ALLAMVASUTAK GÉPGYÁRANAK
VEZÉRÜGYNÖKSÉGÉNÉL Budapest V., Váci-körút 32.

Árjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Képviselő: MÁRKUS JÓZSEF, Orosháza.